C/2024/4185

2.8.2024

P9_TA(2023)0484

EU:s vätgasbank

Europaparlamentets resolution av den 14 december 2023 om EU:s vätgasbank (2023/2123(INI))

(C/2024/4185)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

— med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 194,

— med beaktande av det avtal som antogs vid den 21:a partskonferensen för FN:s ramkonvention om klimatförändringar i Paris den 12 december 2015 (Parisavtalet),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 16 mars 2023 om EU:s vätgasbank (COM(2023)0156),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 1 februari 2023 *En industriplan i den gröna given för nettonollåldern* (COM(2023)0062),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 18 maj 2022 *Planen REPowerEU* (COM(2022)0230),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 8 juli 2020 *En vätgasstrategi för ett klimatneutralt Europa* (COM (2020)0301),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 8 juli 2020 *Kraft till en klimatneutral ekonomi: En EU-strategi för integrering av energisystemet* (COM(2020)0299).

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 10 mars 2020 *En ny industristrategi för EU* (COM(2020)0102),

— med beaktande av kommissionens meddelande av den 11 december 2019 *Den europeiska gröna given* (COM(2019) 0640),

— med beaktande av kommissionens förslag av den 20 juni 2023 till rådets förordning om ändring av förordning (EU, Euratom) 2020/2093 om den fleråriga budgetramen 2021–2027 (COM(2023)0337),

— med beaktande av kommissionens förslag av den 20 juni 2023 till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP) och om ändring av direktiv 2003/87/EG och förordningarna (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) nr 1303/2013, (EU) nr 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 och (EU) 2021/241 (COM(2023)0335),

— med beaktande av kommissionens förslag av den 16 mars 2023 till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råvaror och om ändring av förordningarna (EU) 168/2013, (EU) 2018/858, 2018/1724 och (EU) 2019/1020 (akt om kritiska råvaror) (COM (2023)0160),

— med beaktande av kommissionens förslag av den 16 mars 2023 till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en åtgärdsram för att stärka Europas ekosystem för tillverkning av nettonollteknikprodukter (rättsakt om nettonollindustrin) (COM(2023)0161),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el ([1]), som för närvarande revideras,

([1]) EUT L 158, 14.6.2019, s. 54.

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU ([2]), som för närvarande revideras,

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor ([3]) (direktivet om förnybar energi),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1804 av den 13 september 2023 om utbyggnad av infrastruktur för alternativa drivmedel och om upphävande av direktiv 2014/94/EU ([4]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 2003/55/EG ([5]), som för närvarande revideras,

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2009 av den 13 juli 2009 om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten och om upphävande av förordning (EG) nr 1775/2005 ([6]), som för närvarande revideras,

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG ([7]),

— med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område ([8]), som för närvarande revideras,

— med beaktande av rådets förordning (EU) 2022/2576 av den 19 december 2022 om ökad solidaritet genom bättre samordning av gasinköp, tillförlitliga prisriktvärden och utbyte av gas över gränserna ([9]),

— med beaktande av rådets förordning (EU) 2021/2085 av den 19 november 2021 om bildande av gemensamma företag inom ramen för Horisont Europa och om upphävande av förordningarna (EG) nr 219/2007, (EU) nr 557/2014, (EU) nr 558/2014, (EU) nr 559/2014, (EU) nr 560/2014, (EU) nr 561/2014 och (EU) nr 642/2014 ([10]),

— med beaktande av rådets förordning (EU) nr 559/2014 av den 6 maj 2014 om bildande av det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas 2 ([11]),

— med beaktande av kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1184 av den 10 februari 2023 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av en unionsmetod med närmare regler för produktion av förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung ([12]),

— med beaktande av kommissionens delegerade förordning (EU) 2023/1185 av den 10 februari 2023 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/2001 genom fastställande av ett minimitröskelvärde för minskningen av växthusgasutsläpp från återvunna kolbaserade bränslen och genom specificering av en metod för bedömningen av minskningen av växthusgasutsläpp från förnybara flytande och gasformiga drivmedel av icke-biologiskt ursprung och från återvunna kolbaserade bränslen ([13]),

([2]) EUT L 158, 14.6.2019, s. 125.
([3]) EUT L 328, 21.12.2018, s. 82.
([4]) EUT L 234, 22.9.2023, s. 1.
([5]) EUT L 211, 14.8.2009, s. 94.
([6]) EUT L 211, 14.8.2009, s. 36.
([7]) EUT L 275, 25.10.2003, s. 32.
([8]) EGT L 327, 22.12.2000, s. 1.
([9]) EUT L 335, 29.12.2022, s. 1.
([10]) EUT L 427, 30.11.2021, s. 17.
([11]) EUT L 169, 7.6.2014, s. 108.
([12]) EUT L 157, 20.6.2023, s. 11.
([13]) EUT L 157, 20.6.2023, s. 20.

— med beaktande av kommissions delegerade förordning (EU) 2019/856 av den 26 februari 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG vad gäller driften av innovationsfonden ([14]),

— med beaktande av sin resolution av den 19 maj 2021 om en europeisk vätgasstrategi ([15]),

— med beaktande av sin resolution av den 19 maj 2021 om en europeisk strategi för integrering av energisystem ([16]),

— med beaktande av sin resolution av den 10 juli 2020 om en övergripande EU-strategi för energilagring ([17]),

— med beaktande av sin resolution av den 15 januari 2020 om den europeiska gröna given ([18]),

— med beaktande av sin resolution av den 14 mars 2019 om klimatförändringar – en europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi i överensstämmelse med Parisavtalet om klimatförändringar ([19]),

— med beaktande av sin resolution av den 25 oktober 2018 om utbyggnad av infrastrukturen för alternativa bränslen i Europeiska unionen: dags att handla! ([20])

— med beaktande av sin resolution av den 6 februari 2018 om att påskynda innovationen för ren energi ([21]),

— med beaktande av yttrandet från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén av den 14 juni 2023 om EU:s vätgasbank ([22]),

— med beaktande av Europeiska regionkommitténs yttrande av den 30 november 2023 om EU:s vätgasbank.

— med beaktande av artikel 54 i arbetsordningen,

— med beaktande av yttrandet från budgetutskottet,

— med beaktande av betänkandet från utskottet för industrifrågor, forskning och energi (A9-0379/2023), och av följande skäl:

A. EU är part i Parisavtalet och har åtagit sig att minska utsläppen av växthusgaser med minst 55 % till 2030 jämfört med 1990 års nivåer och uppnå klimatneutralitet till 2050.

B. Vätgas kan användas som råvara, bränsle eller energibärare och har betydande potential att minska koldioxidutsläppen i industrier och tunga transporter där det är svårt att uppnå utsläppsminskningar, för vilka direkt elektrifiering inte är ett tekniskt möjligt eller konkurrenskraftigt alternativ.

C. Vätgas kan också användas för energilagring som sista utväg för att balansera energisystemet och därigenom bidra till integrering av energisystem.

D. Vätgas är i sig en indirekt växthusgas och medvetenheten om dess klimateffekter ökar, vilket bör hanteras på lämpligt sätt genom åtgärder för övervakning, förebyggande och begränsning i nära samarbete med industrin.

E. I EU:s vätgasstrategi har man satt som mål att installera elektrolysanläggningar för förnybar vätgas med minst 40 GW kapacitet och producera 10 miljoner ton förnybar vätgas i EU fram till 2030, och i REPowerEU-planen har man föreslagit att detta mål ska kompletteras genom import av samma mängd förnybar vätgas.

F. Den totala investering som krävs för att nå detta mål beräknas till 335–471 miljarder EUR, och ytterligare 500 miljarder EUR i investeringar kommer att behövas för att säkra importen av den planerade mängden förnybar vätgas.

([14]) EUT L 140, 28.5.2019, s. 6.
([15]) EUT C 15, 12.1.2022, s. 56.
([16]) EUT C 15, 12.1.2022, s. 45.
([17]) EUT C 371, 15.9.2021, s. 58.
([18]) EUT C 270, 7.7.2021, s. 2.
([19]) EUT C 23, 21.1.2021, s. 116.
([20]) EUT C 345, 16.10.2020, s. 80.
([21]) EUT C 463, 21.12.2018, s. 10.
([22]) EUT C 293, 18.08.2023, s. 127.

G. Den europeiska industrin för tillverkning av elektrolysanläggningar har fastställt ett mål om att installera tillverkningskapacitet på minst 25 GW senast 2025, vilket representerar omkring 120 GW installerad kapacitet i Europa.

H. Kostnaden för elektrolysanläggningar har redan sjunkit med 60 % de senaste tio åren och förväntas enligt kommissionen halveras fram till 2030 tack vare stordriftsfördelar.

I. Bränsleceller och elektrolysanläggningar kräver teknikintensiva komponenter och flera kritiska råvaror, särskilt platinametaller, vars största producenter är belägna utanför EU, ofta i länder där gruvdriften är kopplad till allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna, försämrad samhällsstyrning, konflikter och miljöförstöring, medan producenter i EU står inför driftsförhållanden som inte är konkurrenskraftiga.

J. Det ska inrättas en marknad för förnybar vätgas och den kommer att kräva lämpligt konsumentskydd och betydande investeringar så att fossila bränslen fasas ut i alla sektorer där det är svårt att uppnå utsläppsminskningar.

K. Efterfrågan på förnybar vätgas bland slutanvändare måste stimuleras inom alla sektorer, även de som kan använda koldioxidsnål vätgas i sin övergång till en koldioxidsnål ekonomi.

L. Prisbildningen är avgörande för att konsolidera grunderna för vätgasmarknaden, och inriktar sig på offentligt ekonomiskt stöd och möjliggör ändamålsenlig tillsyn och offentlig övervakning.

M. Kommissionen uppskattar att priset på förnybar vätgas i EU ligger på mellan 2,5 och 5,5 EUR/kg, vilket drivs av priset på förnybar el och elektrolysanläggningar, medan priset på vätgas baserad på fossila bränslen ligger runt 1,5 EUR/kg.

N. Globala ekonomiska partner och konkurrenter, däribland USA och Kina, tillhandahåller starkt ekonomiskt stöd till sin inhemska produktion av förnybar vätgas, inbegripet den amerikanska lagen om minskning av inflation (Inflation Reduction Act) som främjar förnybar vätgas med ett skatteavdrag på upp till 3 USD per kg.

1. Europaparlamentet välkomnar kommissionens meddelande om EU:s vätgasbank. Parlamentet konstaterar att namnet ”EU:s vätgasbank” kan vara missvisande eftersom den inte är en bank utan ett initiativ som syftar till att vara en effektiv och rationaliserad gemensam kontaktpunkt för att samordna verksamheten och finansieringen för att stödja projekt för förnybar vätgas längs hela leveranskedjan.

2. Europaparlamentet uppmuntrar kommissionen att ge mer finansiering och synlighet till initiativet, eftersom det kommer att representera en viktig milstolpe för att snabbt ta i bruk den europeiska vätgasmarknaden. Parlamentet anser att EU:s vätgasbank bör bära ett tydligt ansvar för genomförandet av rekommendationerna i denna resolution.

3. Europaparlamentet påminner om att den enda hållbara formen av vätgas är förnybar vätgas. Parlamentet konstaterar att elektrolysanläggningar står för mindre än 4 procent av den totala vätgasproduktionen i EU. Parlamentet konstaterar att koldioxidsnål vätgas kommer att spela en viktig roll under övergången till en nettonollekonomi och för en snabb utbyggnad av vätgasmarknaden.

4. Europaparlamentet är medvetet om att produktionen av förnybar vätgas är energiintensiv. Parlamentet noterar att uppnåendet av målen för förnybar vätgas kommer att kräva en ökad tillverkning av elektrolysanläggningar som innehåller kritiska råvaror. Parlamentet noterar också att detta skulle kräva en betydande utbyggnad av den förnybara elkapaciteten och en uppgradering av elnätet.

5. Europaparlamentet påminner om att Internationella energiorganet uppskattar att 32 % av den globala kapaciteten hos elektrolysanläggningar kommer att finnas i Europa senast 2030, om alla planerade projekt blir verklighet. Parlamentet betonar vikten av att behålla och förbättra unionens globala ledarskap på vätgasområdet genom att utveckla en innovativ och effektiv marknad som kopplar samman producenter och konsumenter med hjälp av tillräckliga infrastrukturer.

6. Europaparlamentet välkomnar kommissionens förslag till rättsakt om nettonollindustrin, akt om kritiska råvaror och översynen av direktivet om förnybar energi som skulle bidra till säkra, konkurrenskraftiga och resilienta värdekedjor som betjänar den ökade efterfrågan på EU-producerad förnybar vätgas och elektrolysanläggningar. Parlamentet betonar att EU:s vätgasbank bör fungera som ett komplement till rättsakten om nettonollindustri.

7. Europaparlamentet ger sitt fulla stöd till rationaliserade och snabbare tillståndsförfaranden längs hela värdekedjan för att öka produktionen av förnybar vätgas och främja innovation. Parlamentet insisterar på att bevara den nuvarande höga miljöskyddsnivån vid prövningen av tillståndsansökningar, samtidigt som vissa miljörelaterade aspekter på tillståndsförfaranden och administrativa processer för förnybara energiprojekt rationaliseras.

8. Europaparlamentet anser att, för att säkra EU:s industriella suveränitet i ett sammanhang av öppen strategisk autonomi, bör den första genomförandefasen av EU:s vätgasbank prioritera en upptrappning av den inhemska produktionen, samtidigt som senare faser kan utvidgas för att möjliggöra en upptrappning av konkurrenskraftig import av förnybar vätgas. Parlamentet påminner om att stöd till både inhemsk produktion och import bör omfattas av EU:s vätgasbanks behörighet.

9. Europaparlamentet välkomnar rollen för EU:s vätgasbank när det gäller att öka transparensen om flöden, transaktioner och priser på den framväxande vätgasmarknaden. Parlamentet understryker att denna funktion är av största vikt för att öka förtroendet på marknaden, stärka tillsynen och den offentliga övervakningen, och ge information för den integrerade planeringen av energiinfrastruktur.

10. Europaparlamentet betonar att privat finansiering kommer att vara avgörande för att bygga upp en europeisk marknad för förnybar vätgas och att en effektiv marknad, när den har utvecklats, inte bör vara beroende av offentliga subventioner.

11. Europaparlamentet konstaterar att ett robust regelverk för EU:s marknad för vätgas kan bidra till att upprätta en välfungerande marknad. Parlamentet anser att en förutsebar och mindre volatil prisutveckling är nödvändig för att skapa investeringssäkerhet för oumbärliga investeringar i vätgasproduktion och vätgasinfrastruktur.

12. Europaparlamentet anser att de delegerade akterna om förnybara flytande och gasformiga bränslen av icke-biologiskt ursprung har ökat förutsebarheten och säkerheten för investerare. Parlamentet välkomnar kommissionens förslag till paket rörande marknaderna för vätgas och koldioxidfri gas. Parlamentet insisterar på att tillhandahålla en samstämmig och stabil rättslig miljö för industrin.

13. Europaparlamentet understryker att vätgasproduktion via elektrolys enligt Internationella byrån för förnybar energi är vattenintensiv och förbrukar mellan 18 och 24 kg vatten per kg vätgas. Parlamentet understryker att vattenförbrukningen är ännu högre om man tar hänsyn till värdekedjan i tidigare led. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ägna särskild uppmärksamhet åt resurseffektivitet och ramdirektivet för vatten ([23]), särskilt för regioner med risk för torka. Parlamentet efterlyser ytterligare forskning om teknik för avsaltning av vatten som minimerar energiförbrukningen och miljökonsekvenserna, särskilt när det gäller utsläpp av salthaltiga restprodukter.

14. Europaparlamentet betonar att partnerskapet Hydrogen Valleys och liknande infrastrukturer spelar en viktig roll som instrument för att stödja utfasningen av fossila bränslen i industriområden, främja innovation och bidra till den lokala ekonomin. Parlamentet noterar att partnerskapet Hydrogen Valleys ger säkra kluster för tillgång och efterfrågan på vätgas i Europa. Parlamentet anser att EU:s vätgasbank har ansvar för att samordna och stödja alla relevanta förbrukningscentrum inom Hydrogen Valleys och bygga ut de storskaliga flaggskeppsprojekten på vätgasområdet.

Ekonomiskt stöd för inhemsk produktion av förnybar vätgas

15. Europaparlamentet välkomnar kommissionens beslut att inleda en första prisbaserad pilotauktion för att stödja förnybar vätgas. Parlamentet noterar budgeten på 800 miljoner EUR till stöd för produktionen av förnybar vätgas under tio år. Parlamentet uppmanar kommissionen att snabbt delta i bedömningen av denna pilotauktion när det gäller dess effektivitet samt makroekonomiska och industriella konsekvenser.

([23]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1).

16. Europaparlamentet erkänner kommissionens val att tillhandahålla stöd i form av en fast premie i den första pilotauktionen, eftersom skillnaden mellan produktion och förbrukning av vätgas kommer att vara stor, åtminstone till en början. Parlamentet insisterar på att fastställa en fast premie för framtida auktioner som motsvarar eller är högre än den som har föreslagits av USA enligt lagen om minskning av inflation. Parlamentet uppmanar kommissionen att överväga kompletterande mekanismer såsom bidrag, differenskontrakt och differenskontrakt för koldioxid. Parlamentet anser att dessa kompletterande mekanismer skulle kunna stödja inte bara produktionen av utan även efterfrågan på förnybar vätgas.

17. Europaparlamentet upprepar vikten av geografisk och sektoriell balans för att möjliggöra produktion av förnybar vätgas i hela EU och dess användning i sektorer där det är svårt att minska utsläppen. Parlamentet insisterar på behovet av att undvika att ytterligare öka de regionala skillnader som redan finns på grund av den varierande utvecklingen på vätgasmarknaden. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att utarbeta regionala auktioner och, i detta syfte, definiera regioner som skulle vara tillräckligt stora för att garantera tillräcklig konkurrens och samtidigt säkerställa geografisk balans. Parlamentet begär att kommissionen föreslår en fördelningsnyckel i syfte att stödja en i regionalt perspektiv jämn utveckling av den europeiska vätgasmarknaden.

18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att erbjuda medlemsstaterna tekniskt stöd med låg deltagandenivå på det sätt som föreskrivs i den senaste översynen av direktivet om EU:s utsläppshandelssystem ([24]). Parlamentet betonar att sådant stöd bör uppmuntra deltagande av sökande från alla medlemsstater i auktionerna under EU:s vätgasbank.

19. Europaparlamentet betonar att EU:s vätgasbank också bör ha som mål att attrahera mindre utvecklingsprojekt. Parlamentet föreslår att kommissionen anpassar vissa inslag i auktionens utformning, särskilt kravet på lägsta installerade elektrolyskapacitet och begränsningen av anbudets största volym, och att den överväger möjligheten att slå samman ansökningar för att underlätta små och medelstora företags deltagande.

20. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att ompröva och förtydliga reglerna om förenlighet mellan offentligt finansiellt stöd och finansiering som tillhandahålls inom ramen för EU:s vätgasbank, med beaktande av att det inte bör förekomma någon kumulering för samma kostnader, i syfte att säkerställa rättvis konkurrens mellan alla sökande.

21. Europaparlamentet betonar att utformningen av framtida auktioner kraftigt bör prioritera försäljning av förnybar vätgas till industrier och tunga transporter där det är svårt att uppnå utsläppsminskningar, särskilt luft- och sjöfarten. Parlamentet anser i detta avseende att vissa begränsningar bör ingå i kriterierna för att få delta i auktionerna.

22. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att inte bara överväga priset, utan också inkludera ett tydligt system med bonuspoäng för rangordningen av anbud. Parlamentet konstaterar att ett sådant system bör belöna anbud som uppfyller den högsta hållbarhetsnivån, leder till många nya arbetstillfällen och främjar praktikplatser och lärlingsutbildningar av hög kvalitet och omskolning och kompetenshöjning av arbetstagare.

23. Europaparlamentet erkänner att det finns ett brådskande behov av att öka produktionen av elektrolysanläggningar i EU. Parlamentet föreslår att man gör skillnad mellan drifts- och kapitalutgifter. Parlamentet anser att potentiellt stöd till investeringar för koldioxidsnål vätgas endast bör inriktas på investeringar som kan bidra till produktionen av förnybar vätgas i ett senare skede, särskilt inköp av elektrolysanläggningar, och inte bör täcka driftsutgifter för koldioxidsnål vätgas.

Icke-ekonomiskt stöd till EU:s vätgasekosystem

24. Europaparlamentet välkomnar kommissionens tanke om att lansera mekanismen auktioner som en tjänst. Parlamentet anser att detta skulle kunna minska de administrativa kostnaderna för medlemsstaterna och främja en verkligt europeisk väg mot energiomställning. Parlamentet uppmanar kommissionen att utvärdera detta koncept och undersöka en vidareutveckling av det för annan teknik för förnybar energi. Parlamentet betonar att den administrativa bördan i ansökningsprocessen så långt som möjligt bör minskas, så att tilldelningsprocesserna också kan hanteras av små och medelstora företag.

([24]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG (EUT L 275, 25.10.2003, s. 32).

25. Europaparlamentet föreslår att EU:s vätgasbank bör kunna ge särskilda råd till privata aktörer när det gäller utvecklingen av anläggningar för förnybar och koldioxidsnål vätgas i EU. Parlamentet anser att en sådan tjänst bör vara oberoende av huruvida en sökande har fått finansiering från EU:s vätgasbank eller inte. Parlamentet föreslår att denna rådgivningstjänst ska utnyttja Europeiska investeringsbankens expertis. Parlamentet föreslår att verksamheten inom den europeiska alliansen för ren vätgas inkluderas i EU:s vätgasbank för att skapa ett fysiskt forum där producenter och konsumenter av vätgas kan mötas för att få råd och utbyta bästa praxis.

26. Europaparlamentet betonar vikten av att begränsa fragmenteringen av de EU-enheter som hanterar vätgas. Parlamentet föreslår att verksamheten i det gemensamma företaget för förnybar vätgas, särskilt observatoriet för bränsleceller och vätgas, bör inkluderas inom ramen för EU:s vätgasbank. Parlamentet insisterar på att denna inkludering inte bör minska de offentliga investeringarna i forskning, utveckling och innovation.

27. Europaparlamentet anser att en frivillig gemensam inköpsmekanism för vätgas kan bidra till att utveckla den inhemska vätgasmarknaden och säkra importen inom ramen för EU:s vätgasbank. Parlamentet betonar att gemensamma inköp också skulle underlätta investeringar i kapacitet för produktion av förnybar vätgas, säkerställa tillgången till förnybar vätgas till överkomliga priser och förhindra att europeiska konsumenter bjuder över varandra.

28. Europaparlamentet noterar att AggregateEU kan fungera som ett pilotprojekt för utvecklingen av vätgasmarknaden inom ramen för EU:s vätgasbank. Parlamentet uppmanar kommissionen att utvärdera utvecklingen av en mekanism för frivillig aggregering av efterfrågan och gemensamma inköp av vätgas och, när så är lämpligt, lägga fram ett lagstiftningsförslag i detta syfte. Parlamentet anser att denna bedömning skulle kunna baseras på en djupgående analys av tillräckliga samarbetsmodeller för företag och möjligheten att skapa garantisystem som möjliggör ett effektivt engagemang från mindre bolag och små och medelstora företag.

29. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att använda grön offentlig upphandling för att gynna varor som produceras med förnybar vätgas, såsom stål som används vid uppförande av offentliga byggnader och infrastruktur.

Import av förnybar vätgas

30. Europaparlamentet konstaterar att trots en ökning av den inhemska produktionen av förnybar vätgas kan en växande efterfrågan kräva import från tredjeländer. Parlamentet betonar att EU:s vätgasbank bör utnyttja synergier för att påskynda import av förnybar vätgas, för att hantera den ökande efterfrågan på den europeiska marknaden.

31. Europaparlamentet betonar vikten av att främja de infrastrukturkorridorer som identifieras i kommissionens meddelande om REPowerEU-planen, för att underlätta importen av upp till 10 miljoner ton förnybar vätgas samtidigt som utfasningen av fossila bränslen i partnerländerna stöds.

32. Europaparlamentet påminner om att mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen kommer att gälla för vätgas. Parlamentet betonar EU:s viktiga roll som global standardsättare och uppmanar kommissionen att senast den 31 december 2025 tillhandahålla ett robust gemensamt certifieringssystem för import av förnybar vätgas i linje med det ändrade direktivet om förnybar energi, motsvarande de regler som gäller för inhemsk produktion, för att säkerställa lika villkor för pålitliga internationella partner.

33. Europaparlamentet insisterar på att investeringar i förnybar vätgas från tredjeländer omfattas av internationella principer om tillbörlig aktsamhet, inbegripet men inte begränsat till FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter, OECD:s (Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling) riktlinjer för multinationella företag och OECD:s riktlinjer om tillbörlig aktsamhet för ansvarsfullt företagande.

34. Europaparlamentet uppmanar med kraft kommissionen att utarbeta riktlinjer med tydliga och transparenta kriterier om berättigandet till EU-stöd för producenter från tredjeländer, baserade på geopolitiska risker och den potentiella minskningen av dem genom samarbete, tillgängligheten till resurser för inhemsk energiomställning, anpassning av dem till EU:s värderingar och miljönormer och sociala normer, inbegripet arbetsvillkor och urbefolkningars rättigheter.

35. Europaparlamentet betonar att vissa regioner i världen har mycket bättre villkor för produktion av förnybar vätgas på grund av enorma ytor och stora mängder förnybar el. Parlamentet påminner om att EU:s energi- och vätgasdiplomati bör främja utvecklingen av regelbaserade, transparenta och icke snedvridna globala vätgasmarknader och bör syfta till att göra det möjligt för partnerländer, globalt och särskilt i EU:s grannskap, att uppnå sina energiomställningar och förbättra sina miljönormer samt sociala och demokratiska normer.

36. Europaparlamentet understryker betydelsen av att diversifiera leverantörerna och upprätthålla rättvisa globala spelregler när man tillhandahåller stöd till förnybar vätgasproduktion i tredjeländer. Parlamentet föreslår att man kräver att euro används för import av förnybar vätgas som får EU-stöd, för att bli den globala referensvalutan för vätgasbörser världen över.

Ekonomiskt stöd för transport av förnybar vätgas

37. Europaparlamentet betonar att det för en framgångsrik acceleration av vätgasmarknaden är nödvändigt att säkerställa tillräckliga investeringar för att utveckla lämplig vätgasinfrastruktur, inte bara för att koppla samman utbud och efterfrågan, utan också för att lagra och transportera vätgas i hela EU (till exempel det europeiska stomnätet för vätgas). Parlamentet insisterar på att flaskhalsar och felande länkar bör undvikas så att vätgas kan nå de industrier som behöver den mest. Parlamentet betonar att utvecklingen av ett vätgassystem om möjligt bör prioritera samlokalisering av produktion och användning och möjliggöra största möjliga synergier med den befintliga infrastrukturen för transport av naturgas.

38. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att uppmuntra privata investeringar och vid behov säkerställa offentlig finansiering av nya anläggningar för vätgas och för ändrad användning av de anläggningar som för närvarande används för naturgas. Parlamentet anser att både bidrag och differenskontrakt (för koldioxid) med en transportkostnadskomponent kan utgöra lämpliga instrument för att stödja investeringar i vätgasinfrastruktur. Parlamentet betonar ur samma perspektiv att ytterligare medel bör anslås till Fonden för ett sammanlänkat Europa, i syfte att öka finansieringen av relevant infrastruktur, och att alternativ EU-finansiering inom ramen för sammanhållningspolitiken och faciliteten för återhämtning och resiliens bör mobiliseras.

39. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att uppdra åt EU:s vätgasbank att samordna insamlingen av alla relevanta data, utfärdade av kommissionen, internationella organisationer eller industrin, när det gäller produktion, lagring, transport, distribution och förbrukning av vätgas. Parlamentet konstaterar att dessa data när så är möjligt bör göras tillgängliga för allmänheten, och skulle kunna användas i beslutsprocessen för godkännande av vätgasrelaterad infrastruktur enligt den ändrade förordningen om transeuropeiska energinät ([25]).

Effektivisering av EU-instrument och ekonomiska mekanismer

40. Europaparlamentet uttrycker oro över att industrierna för närvarande är tvungna att hantera ett lapptäcke av olika ekonomiska stödinstrument för produktion av vätgas. Parlamentet uppmanar kommissionen att göra EU:s vätgasbank till gemensam kontaktpunkt för finansieringen av vätgas.

41. Europaparlamentet noterar den totala budgeten på 3 miljarder EUR för EU:s vätgasbank som tillkännagavs i 2022 års tal om tillståndet i unionen. Parlamentet uppmanar kommissionen att klargöra den årliga budget som finns tillgänglig för de kommande fem åren inom varje pelare i EU:s vätgasbank och att utarbeta en färdplan över planerade auktioner. Parlamentet insisterar på att framtida auktioner bör tillkännages minst 12 månader i förväg för att skapa förutsägbarhet för industrin.

42. Europaparlamentet uttrycker en stark oro över den totala budgeten för EU:s vätgasbank jämfört med subventionerna, incitamenten och den generellt mer attraktiva investeringsramen i andra regioner i världen, särskilt Kina och USA. Parlamentet anser att det nuvarande anslaget på 800 miljoner EUR för den första pilotauktionen är för begränsat. Parlamentet uppmanar kommissionen att föreslå en lämplig budget för EU:s vätgasbank genom att avsevärt öka den under de kommande åren med nya resurser.

([25]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/869 av den 30 maj 2022 om riktlinjer för transeuropeisk energiinfrastruktur, om ändring av förordningarna (EG) nr 715/2009, (EU) 2019/942 och (EU) 2019/943 och direktiven 2009/73/EG och (EU) 2019/944, och om upphävande av förordning (EU) nr 347/2013 (EUT L 152, 3.6.2022, s. 45).

43. Europaparlamentet välkomnar halvtidsöversynen av den fleråriga budgetramen, där kommissionen föreslog ytterligare 5 miljarder EUR för innovationsfonden. Parlamentet kräver att en betydande del av detta tillägg anslås till EU:s vätgasbank, så att innovationsfonden kan stödja fler projekt. Parlamentet betonar att man utöver innovationsfonden bör undersöka alternativ finansiering så att EU:s vätgasbank är oberoende av variationer i koldioxidpriset.

44. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att överväga inflationsindexering av den fasta premien, för att säkerställa stabilitet och skydda producenter, särskilt små och medelstora producenter, från potentiella framtida ökningar av priset på energi, råvaror och operativt arbete.

45. Europaparlamentet konstaterar att kommissionen hittills inte har presenterat något finansieringsinstrument för att stödja import av förnybar vätgas. Parlamentet uppmuntrar samarbete mellan EU:s vätgasbank och program som har upprättats av medlemsstaterna när det gäller import. Parlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram ett lagstiftningsförslag om ett finansieringsinstrument som är inriktat på import från tredjeländer inom ramen för EU:s vätgasbank, när så är lämpligt och förenligt med mekanismen för koldioxidjustering vid gränsen.

46. Europaparlamentet betonar behovet av särskild personal för driften av EU:s vätgasbank och ber om tillräcklig finansiering i detta avseende. Parlamentet föreslår att en arbetsgrupp ska inrättas för EU:s vätgasbank med personal från alla berörda avdelningar inom kommissionen.

47. Europaparlamentet välkomnar kommissionens avsikt att anpassa användningen av EU-medel för vätgasprojekt, samt lagstiftningsförslaget om den europeiska plattformen för strategisk teknik (STEP), där förnybar vätgas identifieras som kritisk ren teknik som kräver ytterligare stöd. Parlamentet efterlyser största möjliga synergi mellan STEP och EU:s vätgasbank.

48. Europaparlamentet insisterar på att göra EU:s vätgasbank till den enda kontaktpunkten för att lämna information om tillgänglig finansiering på EU-nivå och nationell nivå för att stödja projekt för förnybar vätgas. Parlamentet föreslår att kompassen för offentlig vätgasfinansiering slås samman med EU:s vätgasbank och omfattar information om alla relevanta finansieringsinstrument, inklusive men inte begränsat till Fonden för ett sammanlänkat Europa, Horisont Europa och innovationsfonden, med regelbundna uppdateringar.

49. Europaparlamentet föreslår att EU:s vätgasbank ska inrätta ett onlineverktyg som gör det möjligt för industrin, och i synnerhet små och medelstora företag, att snabbt bedöma om ett projekt som rör förnybar eller koldioxidsnål vätgas är berättigat till EU-finansiering, vilket inte bör påverka det slutliga beslutet och inte kräva tillhandahållande av konfidentiell information.

50. Europaparlamentet uppmanar Europeiska investeringsbanken att förbättra tillgången till finansiering för projekt för förnybar vätgas. Parlamentet ber Europeiska investeringsbanken tillhandahålla räntefria eller garanterade lån och på så sätt bidra till att säkra långsiktig finansiering och möjliggöra kapitalinvesteringar och andra investeringar i relevanta projekt.

51. Europaparlamentet stöder införandet av ett pristak för den fasta premien i enlighet med kommissionens förslag för att undvika överkompensation av godkända sökande som deltar i auktioner. Parlamentet insisterar på att EU:s stöd bör upphöra när marknadspriset för förnybar vätgas blir konkurrenskraftigt. Parlamentet uppmanar med kraft kommissionen att kontinuerligt övervaka produktionskostnaderna och marknadspriset för förnybar vätgas och att ompröva den fasta premie som tilldelas vinnande projekt i slutet av varje avtalsarrangemang mellan producenter och konsumenter, eller åtminstone vart femte år.

Transparens, ansvarsskyldighet och rapportering

52. Europaparlamentet betonar behovet av en årlig rapport från kommissionen som utvärderar framstegen i utvecklingen av den förnybara och koldioxidsnåla vätgasmarknaden och som utvärderar verksamheten i EU:s vätgasbank. Parlamentet vill att denna rapport också utvärderar den geografiska fördelningen av finansieringen, antalet skapade arbetstillfällen, förändringar i utbud och efterfrågan, kostnaderna för förnybar vätgas jämfört med andra former av vätgas och utvecklingen av särskilda vätgasinfrastrukturer.

53. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en omfattande utvärdering av EU:s vätgasbank innan den lägger fram sitt förslag till en ny flerårig budgetram.

°
° °

54. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till alla EU-institutioner och till medlemsstaterna.